

m å l s e l v
- mulighetslandet -

Årsplan Heggelia barnehage 2023-2024

***”Trygt å være – mye å lære” ved å ”Skape trygghet og et godt miljø
for barn og voksne”***

Årsplanen er vårt arbeidsdokument som sammen med aktivitetsplanen legger grunnlag for avdelingenes ukes-, måneds- og periodeplaner.

I henhold til Barnehagelovens §2, 9. ledd skal barnehagens årsplan fastsettes av samarbeidsutvalget. Dette skal skje før utgangen av inneværende barnehageår.

Godkjent av samarbeidsutvalget: 26. juni 2023

Innholdsfortegnelse

VÅR BARNEHAGE	3
BARNEHAGENS FELLES MÅL	4
PRESENTASJON AV HEGGELIA BARNEHAGE	5
<i>Noraførr</i>	5
<i>Heggelia</i>	5
NY I BARNEHAGEN	6
OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN	6
OVERGANG BARNEHAGE – SFO/ SKOLE	6
HOVEDSATSINGSOMRÅDER	7
PILOTPROSJEKTET RBKU – RELASJON OG UTVIKLINGS STØTTENDE BARNEHAGER	7
IBS – INKLUDERENDE BARNEHAGE- OG SKOLEMILJØ	7
FORELDRESAMARBEID	8
TAUSHETSPLIKT, OPPLYSNINGSPLIKT OG POLITIATTEST	8
BARN OG BARNDOM	8
LEK	9
LÆRING	9
OMSORG	9
DANNING	10
BARNES MEDVIRKNING	10
KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	10
MANGFOLD, LIKESTILLING OG GJENSIDIG RESPEKT	11
BÆREKRAFTIG UTVIKLING	11
LIVSMESTRING OG HELSE	12
MOBBING I BARNEHAGEN	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
PLANLEGGING	14
VURDERING	14
PROGRESJON	15
DOKUMENTASJON	15
SAMARBEIDSPARTNERE	16

Vår barnehage

Heggelia barnehage er en barnehage fordelt på to bygg i Heggelia-området; husene Noraførr og Heggelia. Barnehagen består av 6 avdelinger:

- Smørbukk (2 – 6 år)
- Askeladden (2 – 6 år)
- Tommelise (1 – 2/3 år)
- Ole Lukkøye (1 – 2/3 år)
- Smørblomst (2 – 6 år)
- Blåklukke (1-2/3 år)

Vår årsplan og aktivitetsplan vil synliggjøre hvordan vi fortolker og realiserer rammeplanen, og er et utgangspunkt for refleksjon, vurdering og utvikling av virksomheten. Vi bruker avdelingsmøter (en gang i uka), ledermøter (annenhver uke) og fagmøter (en gang i måneden) til å evaluere og vurdere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med rammeplanen og barnehageloven. Årsplanen godkjennes av samarbeidsutvalget som er valgt for inneværende barnehageår

Vi ønsker å arbeide ut fra omsorg, trygghet, trivsel og inkludering, samtidig legger vi til rette for opplevelsen av mestring og kvalitet i alle ledd. Personalet består av 24 engasjerte ansatte i ulike stillingsstørrelser, som bidrar til at barnehagen er en lærende organisasjon hvor vi stadig driver kompetanseutvikling for å tilpasse oss dagens samfunn.

Det er 6 planleggingsdager i løpet av året – barnehagen er stengt disse dagene:

15. – 16. august

13. november

10. mai

21. mai

(En dato er ikke fastsatt)

Målselv kommune er en trafikksikker kommune og innebærer en helhetlig tenkning rundt barn og trafikk. Vi ønsker at dere følger dette opp ved:

- Sikring av barn i bil
- Stoppe motoren i bilen ved levering og henting
- Parkere med fronten ut mot trafikken
- Snakke med barna om hvordan ferdes i trafikken.

Dersom du ønsker å lese mer om dette, gå inn på; <https://www.tryggtrafikk.no/trafikksikker-kommune/>

Er det noe du ikke forstår, lurer på, ikke liker, ønsker å diskutere eller synes er flott, så gi oss tilbakemelding. Det vi ikke vet kan vi ikke gjøre noe med!

Barnehagens felles mål

For å sikre at vi møter barna på den beste måten har vi ett felles mål. Dette målet er i stadig forandring, det er et mål som krever at vi gir nye tilbud og har en progresjon ettersom barna vokser og utvikler seg: «**Alle barn skal oppleve å bli sett og få delta i hverdagen**». Å oppleve å bli sett og godtatt ved omsorg for den man er, skaper trygghet gjennom inkludering. For noen kan det å bli sett oppleves ved at voksne bygger videre på barnets ideer i leken. For andre kan det være å få sitte på et fang, snakke og fortelle. Andre igjen trenger en voksen som forstår når de trenger hjelp til å komme inn i leken. For å nå målet har vi disse felles tiltakene:

- Vi bruker vår kunnskap om hva det vil si å oppleve seg sett. Denne kunnskapen skal hjelpe personalet å sikre at alle barna opplever dette daglig hos oss.
- Personalet observerer barna og lek. På avdelingsmøtene hver uke er en del av møtet satt av til å drøfte slike observasjoner. Hva er barna opptatt av og hvordan vil vi bruke dette i utvikling av lek og prosjekter. Dersom det er noe vi ønsker å ta opp med foreldrene skal det gjøres snarest.
- Vi jobber ofte i smågrupper. Da kan vi sikre at alle opplever kontakt og blir sett og hørt av de voksne.
- Vi tar barna med på flest mulig gjøremål i hverdagen. Personalet skal stille spørsmålet «hva kan barna hjelpe til med/ få prøve seg på her?» gjennom alle situasjoner daglig.
- Barna skal få klare mest mulig selv. Personalet må sette av tid så barna kan få prøve seg på påkledning, matsmøring osv. Her er det også viktig å samarbeide med hjemmene så barna kan utfordres og gi muligheter for mestring både i barnehagen og hjemme. Vi ønsker barn som tenker og opplever «jeg kan!».
- Vi tar bilder som brukes i ulike former for dokumentasjon der barna ser det. Dokumentasjonene skal først og fremst vise prosessene vi jobber med. Dette er også en måte å gi foreldrene innblikk i det barna er opptatt av.
- Vi legger til rette for inkluderende lek. Vi veileder og samtaler med barna om hva som er god lek, hvordan man kan be om hjelp om å komme inn i lek og hvordan man kan ha rett til å få leke i fred noen ganger. Hvis et barn er mye alene vil vi hjelpe det inn i leken. Det samme gjelder de som sliter med å få til samspill med andre. Vi vil jobbe med å forebygge krenkelser og mobbing.
- Vi jobber aktivt med organisering av tid og tilbud. For å nå målene våre er det viktig at personalressursene brukes best mulig, at rom og utstyr fungerer som en støtte og at møter og tidsbruk fungerer hensiktsmessig. Organiseringen skal gi mer tid til å være med barna.

Presentasjon av Heggelia barnehage

Noraførr

Ole Lukkøye (små) **922 72 988** Sunniva.elvevold@malselv.kommune.no

Ped. leder: Sunniva Elvevold 100%

Assistent: Hilde Øverli 100%

Assistent: Carina B. Larsen 100%

Tommelise (små) **922 72 987** Gun.mickelsen@malselv.kommune.no

Ped. leder: Gun Britt Mickelsen 80%

Fagarbeider: Guro Østgård 80%

Assistent: Snorre Edvardsen 100%

Assistent: 40%

Smørbukk (stor) **922 72 986** Mari.Eriksen@malselv.kommune.no

Ped. leder: Mari Eriksen 100%

Assistent: Hanne Maren K. Sundheim 100%

Assistent: Cecilie Aamo 100%

Askeladden (stor) **922 72 989** Cathrine.Johansen@malselv.kommune.no

Ped. leder: Cathrine B. Johansen 100%

Barnehagelærer: Lena T. Indresand 100%

Fagarbeider: Tonje Skoglund 100%

Fagarbeider: Ragnhild F. Sundheim 100%

Heggelia

Smørblomst (stor) **922 72 981** bente.hermandsen@malselv.kommune.no

Ped. leder: Bente Hermandsen 80%

Barnehagelærer: Loreta A. Fredriksen 80%

Fagarbeider: Monica Strømsør 100%

Fagarbeider Mathias Gude Johansen 100%

Assistent: Turid Wang 40%

Blåklokke (små) **922 72 982** anita.eilertsen@malselv.kommune.no

Ped. leder: Anita Eilertsen 90%

Fagarbeider: Kristin M. Hansen 60%

Fagarbeider: Stine Estensen 80%

Barnehagelærer: Kristina Kjølgaard 100%

Assistent Tatjana Bottolfsen 50%

Kontor **958 70 834 / 922 72 985**

Enhetsleder: Ellinor Christensen 100% ellinor.christensen@malselv.kommune.no

Styrerassistent: Jørgen Gunderengen 100% jorgen.gunderengen@malselv.kommune.no

Ny i barnehagen

Alle barna starter opp etter ferie i august og noen barn starter opp for første gang enten på avdelingen eller i barnehagen. Denne perioden er fylt med spenning og usikkerhet hos barna, så derfor vil mye tid gå til å skape trygghet og trivsel gjennom omsorg og tilstedeværelse. Vi vil ha fokus på samarbeid mellom personalet og foreldrene som skal bidra til en trygg og god start for alle. I oppstartsfasen vil vi tilpasse rutiner og organisere tid og rom for at barnet får bli kjent, etablere og knytte gode relasjoner til både personalet og de andre barna. Derfor er samarbeidet mellom personalet og foreldre viktig for sammen kunne bidra til barnets beste.

For å oppnå dette:

- Før oppstart eller i oppstarten får alle foreldre en oppstart-samtale med pedagogisk leder for informasjon om barnet og barnehagen. Samarbeid mellom hjem og barnehage skal alltid ha barnets beste som mål.
- Bruke tid til å bli kjent med barnehagen, hverandre og etablere vennskap.
- Bruke tid til omsorg og nærhet slik at barna føler seg trygge som et godt grunnlag for trivsel.
- Personalet har tett oppfølging av barnet i den første tiden for å gi barnet opplevelse av tilhørighet, støtte til å leke, utforske og lære.
- Hvert barn får en kontaktperson som ivaretar barnets behov i det første møtet med barnehagen.
- Tilvenningen for hvert enkelt barn er forskjellig. Noen bruker kort tid mens andre bruker lengre tid på å bli kjent og trygg i et nytt miljø.

Overganger innad i barnehagen

Overganger innad i barnehagen kan skje i løpet av barnehagetiden. Noen bytter avdeling eller barnehage, mens andre går over fra liten til stor avdeling. Personalet legger til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna, personalet og rutinene/dagsrytmen på den nye avdelingen. For å oppnå dette gjør vi:

- Besøke stor-avdelingen sammen med en voksen fra små ofte i tiden før overgang.
- Siste fredagen på småbarnsavdeling pakker barnet sakene sine og flytter de over på stor (plassen sin) sammen med en voksen og mandagen i uka etterpå leveres barnet på stor avdeling av foreldrene.
- Åpning for at barnet kan «besøke» småbarnsavdelingen i ettertid.

Overgang barnehage – SFO/ skole

Førskoleklubb/Trollklubb er et tilrettelagt tilbud for 5- 6 åringene i barnehagen. Her jobbes det med skoleforberedende aktiviteter som eksempel begrepsforståelse og trafikkopplæring. I klubben får barna møte erfaringer som gjør dem best mulig rustet til å møte skolen. Med dette mener vi aktiviteter som:

- Trening i å motta informasjon i gruppe, og utføre konkrete oppgaver i ulike situasjoner, regelleker, være i fokus, forholde seg til gitte regler, vente på tur,

samarbeid etc.

- Aktiviteter som krever bruk av språket; tørre å stå frem med egne tanker og meninger, matematiske – og språklige begreper gjennom lek og øve på å holde orden og ha kontroll/oversikt på eget utstyr i tursekken.

Det vil også være mulig å gi informasjon til skolen om enkeltbarn, for at barnet skal få en best mulig overgang og skolestart. Dette gjøres med foreldrenes samtykke. Vi ønsker et trygt læringsmiljø, hvor det er rom for at barna får uttrykke sin egen individualitet. Vi motiverer barna til å opptre støttende og oppmuntrende overfor hverandre. Gjennom disse skoleforberedende aktivitetene håper vi at barna vil være godt forberedt til skolestart. Selv om noen kanskje ikke vil oppleve å komme på skole sammen, mener vi at positiv erfaringer med vennskap er et godt utgangspunkt når nye vennsksrelasjoner skal danne.

Hovedsatsingsområder

Pilotprosjektet RBKU – *Relasjon og utviklings støttende barnehager*

Målet har vært at vi gjennom en felles opplæring skal utvikle en felles forståelse og faglig plattform for hvordan møte barns behov og utfordringer på hensiktsmessige måter. Vi har med oss verktøy fra denne satsningen som støtter oss i jobben med å være en inkluderende barnehage.

IBS – *Inkluderende barnehage- og skolemiljø*

En nasjonale satsning som Målselv, sammen med flere kommuner, deltok i perioden 2018-2020. Arbeidet med inkluderende miljø i barnehage og skole bygger på rammeplanen 2017 og lærerplan 2020 og tar utgangspunkt i forskning som viser til at mobbing og krenkelser fortsatt skjer i barnehage og skole. Utdanningsdirektoratet ønsker å oppnå en varig praksisendring hos ansatte i barnehage og skole som skal bidra til at mobbing og krenkelser avdekkes og stoppes så tidlig som mulig. Målet er å videreutvikle praksis innen arbeidet med barnehagemiljø, skolemiljø, mobbing og andre krenkelser. Barnehagens mål er å ha høy kvalitet som fremmer trivsel, lek og læring. For å kunne oppnå dette må personalet arbeide med bevissthet rundt egen rolle i hverdagen og hvordan man framstår som rollemodell.

Sammen med IBS fikk barnehagen påfyll innenfor **Realfag**. Personalet fikk hevet sin kompetanse og har blitt mer bevisst på hvordan man møter barnet med undring og refleksjoner rundt arbeid med realfag i barnehagen. Arbeidet tar utgangspunkt i Rammeplan for barnehagen (2017). I barnehagen er det først og fremst fagområdene «Antall, rom og form» og «Natur, miljø og teknikk» som gir rammer for barnehagens realfaglige arbeid, men andre fagområder sees også i sammenheng der det er relevant. Barnehagen skal bidra til den brede kompetansen det enkelte barn senere skal videreutvikle i opplæringen. Personalet har fått erfaringer med å møte barnet der det er og undre seg sammen med det. Samtidig som barnet selv skal ha mulighet for å søke erfaringer og opplevelser alene og i samspill med andre. Personalet skal legge til rette for at barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal få grunnleggende og relevant kunnskap, og utvikler ferdigheter gjennom dagliglivets hendelser i samvær, lek og strukturerte aktiviteter.

Barnehageåret **2023/24** viderefører vi tema «**LEK.**» som ett felles utgangspunkt. Avdelingene

vil med forankring i Rammeplanen gjennomføre tema arbeid som er tilpasset barnets modenhet og alder. I barnehageåret som kommer vil det derfor bli variasjoner mellom avdelingene på hva de fordyper seg i.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal legge til rette for godt foreldresamarbeid med åpen dialog og jevnlig utveksling av erfaringer og observasjoner. Samarbeidet skal sikre medvirkning til barnets individuelle tilrettelegging av barnets hverdag.

For å oppnå dette:

- Daglig kontakt ved hente og bringesituasjon.
- Foreldresamtaler, fastsatt 1-2 ganger i året, men mulig flere ved behov.
- Foreldremøter, 1-2 fastsatt hver høst og eventuelt vår.
- Felles dugnad.
- Valg av Samarbeidsutvalg (1 representant for hvert hus med vara) og eventuelt foreldreutvalg (som foreldrene forvalter selv).

Barnehagen er opptatt av at barn og foresatte skal få muligheten til å påvirke innholdet til barnehagen. Her er den daglige kommunikasjonen med foresatte vårt fremste verktøy for å sikre medvirkningen ved at foresatte kan komme med tilbakemeldinger på hva deres barn er opptatt av for tiden og gi innspill til barnehagens rutiner.

Videre bruker barnehagen brukerundersøkelser og foreldresamtaler som hhv. kvantitative og kvalitative metoder for å innhente informasjon om hvordan foreldrene ønsker at barnehagens praksis skal foregå, hva de er glade for og hva de ønsker mer av. Innspillene fra disse metodene brukes i barnehagens evalueringsarbeid på våren, hvor barnehagen går gjennom tilbakemeldingene på personalmøte/planleggingsdag. Sammen med interne evalueringer fra avdelingene danner dette grunnlag for mål for forbedring med metode og frist.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, foresatte og personalet.

Alle som jobber i barnehagen må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt opplysningsplikt til barnevernet som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil som en hovedregel bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Barn og barndom

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek, læring og danning blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende for barna slik at de får leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Dette skal sees i sammenheng med omsorg,

danning, lek, læring, kommunikasjon, sosial kompetanse og språk som samlet bidrar til barns allsidige utvikling.

«I barnehagen skal barna oppleve mestring og å tørre å stå frem med seg selv. Gleden av å lykkes sammen er viktig for oss.»

Når du forteller barnet hva det ikke skal gjøre, så snakker du ofte for døve ører. Vi ønsker å bruke et positivt språk som korrigerer barnas uønskede adferd. Eks istedenfor for å si «ikke ta ifra Per spaden», si – «jeg vil du skal spørre Per om å låne spaden».

I stedet for «ikke lek med maten!», sier vi «Jeg vil du skal spise maten din»

I stedet for «ikke løp i gangen!», sier vi «jeg vil at du skal gå i gangen».

Ved å rose og beskrive barnets mestring vil barnet ofte gjenta handlingen. Eks: «Så bra, du snakket med vanlig stemme til meg, det var fint å høre på!»

Når man skal jobbe med hvordan møte barnet er det lurt at de voksne tar utgangspunkt i seg selv: Hva trenger jeg for å ha det bra? Hvordan ønsker jeg at andre ser meg/lytter til meg? Hvordan ønsker jeg at andre snakker til meg?

Lek

Leken har en sentral rolle i barnehagen. I vår barnehage har vi stort fokus på at alle skal få være med i lek og at leken har stor betydning for læring og utvikling. I hverdagen vil vi være tilgjengelige voksne som deltar og legge til rette for tid og materiale som inspirerer til ulike typer lek. Dette kan for eksempel være en pågående lek der barna har gått dypt inn i roller og har organisert en god lek med mange deltakere. I stedet for å avbryte leken for bespisning, tar vi en pause fra leken før videreføring av lek eller at barna får eks frukt inn i leken.

Læring

De fundamentale dannelsesprosessene som skjer i førskolealder legger grunnlaget for all videre læring. I våre barnehager legger vi vekt på at barna skal lære strategier for positiv samhandling med andre – like mye som konfliktløsning. Gjennom å tilby varierte aktiviteter etter ønske og modenhet, bidrar vi til felles forståelse og erfaringer som bidrar til utjevning av forskjeller og en felles plattform før skolestart. Sammen om øyeblikket; «Det er akkurat nå det skjer.»; livet er alle de små øyeblikkene hver dag, og en viktig arena der barn lever og lærer.

Omsorg

Omsorg er grunnleggende for barns trygghet og trivsel. Alle barn har behov for å bli sett, hørt og anerkjent, samtidig som de får nok ro og hvile. I vår barnehage skal alle voksne bidra til at barna føler tilhørighet ved å være autoritative voksne som er tydelig og varm i relasjoner. Vi etterstreber åpenhet og vi vil møte barn og foreldre med varme og interesse. I relasjonene til barna skal vi utøve sensitivitet ved å møte barnet på barnets premisser. Det vil si at vi støtter, veileder og oppmuntrer enkeltbarnet uten å forklarer andre barn hva som skjer. Når barnet føler seg krenket eller er lei seg av andre grunner, skal vi trøste barnet ut fra barnets behov slik at barnet får øvet seg i å ta imot trøst. Gjennom tydelighet og varme bidrar vi til at barna utvikler tillit til seg selv og til andre.

Danning

Gjennom flere år har barnehagen hatt fokus på voksenrollen i vår barnehage. I gjennom satsningen IBS (Inkluderende barnehage- og skolemiljø) har vi i vår barnehage tatt utgangspunkt i en autoritativ voksenrolle. Gjennom denne rollen bidrar vi til at barna blir modige, selvstendige og ansvarlige deltakere i vårt demokratiske samfunn. Dette gjør vi ved å inkludere alle til samhold og solidaritet, samtidig som barna får gi uttrykk og handle på egenhånd som følges opp av autoritative voksne. Vi stiller undrende spørsmål som utfordrer barns tenkning og som ofte bidrar til utforskende samtaler. På avdelingsmøter reflekterer vi rundt hvordan den voksnes rolle har betydning for miljøet på avdelingen og til beste for barns danning.

Barns medvirkning

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning.

For å oppnå dette:

- Ta utgangspunkt i barns erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ for videre lek og læring.
- Veksle mellom planlagte og spontane aktiviteter.
- Møte og stimulere barns undring, evne å stille undrende spørsmål og sammen søke mestring.
- Inkludere alle barna.

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Ved observasjon av motorisk-, språklig- og sosial utvikling hos barn vil vi kunne se hvor vi er og eventuelt hva som må til for å kunne forbedre oss. For å sikre dette har vi valgt å bruke ulike verktøy/hjelpemidler. Vi har valgt å bruke følgende:

Snakkepakken, brukes som støtte til god språkutvikling og henger sammen med gode språkomgivelser både hjemme og i barnehagen. Snakkepakken er et språkverktøy for barnehage og skole. Denne pakken består av eventyr/fortellinger, sanger, leker, humor, turer, forming og språkfokus.

Alle med, et observasjonsskjema som kan gi oss et helhetlig bilde av vår tilretteleggelse for barns utvikling. Skjemaet dekker 6 utviklingsområder: sosioemosjonell utvikling, lekutvikling, trivsel, hverdagsaktiviteter, sansemotorisk utvikling og språkutvikling.

TRAS (Tidlig registrering av språk – i daglig samspill), representerer en faglig forståelsesramme som omtaler åtte ulike språkområder. Samspill, kommunikasjon og oppmerksomhet som er knyttet opp mot bruk-siden av språket. Språkforståelse og språkbevissthet som representerer innholdssiden og bevisstheten om språket. Uttale, ordproduksjon og setningsproduksjon som er formsiden av språket. Områdene er på ulike måter vevd sammen, og utgjør en helhet forståelse for tilrettelegging av barns språkutvikling.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Alle har en verdi. Vi etterstreber åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. For at barna skal føler seg sett og anerkjent for den de er, uavhengig av kjønn, kultur eller trosretning, skal vi:

- Møte alle som de er.
- Anerkjenne og bekrefte barnas følelser.
- Fordele barna slik at alle får en trygg voksen å forholde seg til.
- Gjennomføre internasjonal måned.
- Understreke at alle er like mye verdt.
- Sørge for at alle barns mening er like viktig, synliggjøre eks samlingsstund.
- Sørge for at alle blir sett, hørt og anerkjent.
- Inkludere både barn og foreldre.

Dette arbeidet vil vi synliggjøre gjennom å ha fokus på barna i forskjellige settinger. Det gjør vi ved at barna:

- Er kjøkkenvakt.
- Er på bilder i periodeplanen.
- Har positive relasjoner med andre barn.
- Får sette ord på egne følelser.
- Er en del av dokumentasjon gjennom praksisfortellinger, bilder, video etc.
- Får lære av hverandre.
- Opplever glede og mestring.
- Deltar som ukas hjelper – lære av hverandre.
- Leker sammen.

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Vi skal øve oss i at dagens handlinger får konsekvenser for fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling. For å fremme bærekraftig utvikling i barnehage, trenger vi beviste voksne. Vi vil ha fokus på alt fra søppelsortering, gjenbruk, utnyttelse av matrester, hvordan ferdes i naturen, til samtaler rundt ulike opplevelser, undringer, handlinger

og eventuelle konsekvenser. Gjennom slike samtaler ønsker vi å legge et godt grunnlag til gode holdninger i framtiden.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser. Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. I vår barnehage har vi 3 måltider i løpet av barnehagedagen, frokost, lunsj og frukt, med anbefalinger fra helsedirektoratet på deres side; <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/mat-og-maltider-i-barnehagen>.

Barnehagen verdsetter et sunt og variert kosthold. Barnehagen jobber aktivt med mat og måltid i hverdagen og bruker måltidssituasjon som en positivt betinget læringsarena for å styrke gode matvaner hos barna. Dette innebærer at personalet aktivt deltar i måltidssituasjon både om maten og samtale rundt matbordet. I barnehagens arbeid med smøremåltid (brød og pålegg) skal barnehagens personale tilrettelegge for selvstendighetstrening i å smøre og å etablere gode vaner som å spørre de andre når noe skal sendes o.l.

Barnehagen tilrettelegger for ett varmmatmåltid i uken. Planen for varmmatmåltid settes periodevis og skal være variert med hensyn til type mat; kjøtt; fisk; vegetar. Varmmatmåltidet skal også ha utgangspunkt i et helhetlig måltid med grønnsaker og tilbehør som passer med hovedelementet.

For å fremme barns fysiske og psykiske helse vil vi ta barna på alvor der vi er til stede og lyttende. Vi skal legge til rette for at barna opplever trygghet som bidrar til at barna har det moro og trives i barnehagen. Voksne er til stede slik at barna kan oppsøke dem for støtte, trøst og oppmuntring til nye «eventyr». Vi skal være til stede der barna er slik at vi kan stoppe og følge opp uheldige mønstre som kan oppstå i lek og aktivitet.

Psykososialt barnehagemiljø

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/ eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i felleskapet og muligheten til medvirkning». (Lund, Kovac, Helgeland, 2017)

På tidligere fagmøter har vi sammen blitt enig om hvordan barnehagen vil forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og Rammeplanen:

- Stoppe og veilede barna når vi ser/opplever negativ atferd. «Hva skjer når du gjør sånn?»
- Tilstedeværende voksne.
- Oppmerksomme voksne.
- Lese og samtale i/om vennebøker.
- Samtale rundt handlinger.
- Gripe inn umiddelbart – vi har alle ansvar.
- Støtte og veilede både barn og foreldre.
- Foreldresamarbeid.

- Samkjøre personalets handlinger iht. mobbing.
- Støtte fra ekspertise.
- Drøfte situasjoner.
- Lage handlingsplan, følge opp, felles ansvar.

1. januar 2021 fikk barnehageloven nye bestemmelser om det psykososiale miljøet i barnehagen. Formålet med lovendringen var å gi barnehagene tydeligere og strengere regler for hvordan de skal sikre at barnehagen har et trygt og godt miljø for alle barna.

Arbeidet med barnehagens psykososiale miljø deles videre inn i tre underkapitler: §41 om forebyggende arbeid, §42 om aktivitetsplikten, §43 om skjerpet aktivitetsplikt dersom en voksen krenker/mobber barn

§41 – Forebyggende arbeid

Barnehagelovens §41 sier at:

"Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna."

Ved arbeid som kontinuerlig fremmer helsen, trivselen, leken og læringen til barna menes hvordan barnehagen i hverdagen jobber for å ivareta et godt og trygt psykososialt miljø.

For å oppnå dette kreves et personale som er til stede i situasjon sammen med barna og veileder i situasjoner hvor det oppstår konflikt, eller kan være tilløp til krenkelser. Loven er tydelig i definisjonen av hva denne typen krenkelser kan være; utestenging; mobbing; vold; diskriminering; trakassering. Personalets ansvar er å gripe inn i disse situasjonene i hverdagen og veilede barna i hvordan de kan inkludere hverandre.

Videre er de ansatte også rollemodeller for hvordan vi skal være mot hverandre og hvordan vi skal prate med hverandre. Personalet i barnehagen skal vise barna hvordan vi inkluderer hverandre i lek og hvordan vi kan formulere oss i uenigheter ved å vise respekt og forståelse for hverandres følelser.

§42 – Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

Barnehagelovens §42 sier at:

"Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det."

"Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken."

"Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø."

Ved tiltak har barnehagen v/ Målselv kommune utarbeidet en skriftlig plan (aktivitetsplan) som beskriver utfordringer, tiltak, tidsplan, ansvarlig og frist for evaluering. Dette redskapet bruker barnehagen i relasjon til saker der det er gjort observasjoner og mistanke for krenkelser eller mobbing er bekreftet, eller at andre barn/foresatte har meldt bekymring.

Barnehagen skal samarbeide med hjemmet om tiltak for å sikre at det ivaretas et godt psykososialt miljø.

§43 – Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn
Barnehagelovens §43 sier at:

"Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren."

"Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte."

"Undersøkelser og tiltak etter § 42 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks."

Den skjerpede aktivitetsplikten er svært tydelig i hvordan barnehagen skal behandle saker der det er mistanke om en ansatt krenker eller mobber barn. I barnehagen brukes egne skjema for notat vedrørende krenkende adferd og mobbing i barnehagen for å dokumentere innkommende bekymringer i tilknytning til paragrafen. Ved tilfeller av styrer som krenker barn i barnehagen skal dette meldes fra til kommunalsjef for oppvekst i kommunen (barnehageeieren).

Videre prosedyre følger paragrafens 3. – og 4. ledd, ved observasjon og iverksettelse av tiltak i henhold til forrige kapittel om aktivitetsplikten.

Planlegging

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet der målet er å gi barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnekonvensjonen, barnehageloven og rammeplanen. Det innebærer at vi er en lærende organisasjon som kjennetegner at alle ansatte er engasjert i å skape og dele kunnskap om hvordan vi best kan arbeide for å oppfylle barnehageloven og rammeplanen. Barnehagen følger en grovt planlagt aktivitetsplan som viser generelt innhold i hver enkelt måned. Disse planene viser kortere og lengre tidsrom for arbeidet i tråd med rammeplanen. Vårt hovedfokus på kommunens satsning realfag og inkluderende barnehage- og skole miljø og lek, men vil også sikre at vi arbeider i tråd med hele rammeplanen. Barnehagehverdagen er basert på tverrfaglig tenkning som bidrar til et helhetlig fokus på rammeplanen. Avdelingene vil i tillegg til arbeid etter årsplanen sende ut ulike planer og evalueringer som vil dokumentere arbeidet innad i den enkelte avdelingen.

Vurdering

En gang i uken har avdelingene møte der vi planlegger, evaluerer og vurderer vårt arbeid. Her

legges føringer for progresjon hos det enkelte barn og for hele barnegruppen. Vi tar også jevnlig opp ulike aktiviteter i ledermøtene og fagmøtene, der vi analyserer og fortolker ut fra barnehagens planer i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurderingene bygger på refleksjoner både individuelt, i grupper og i hele personalet som bidrar til åpne diskusjoner om barnehagen formål, innhold og oppgaver.

Progresjon

I barnehagen får barn mange opplevelser og lærer daglig noe nytt gjennom lek og aktiviteter. Det de lærer, opplever og skaper vil være forskjellig fra barn til barn. Alt etter modning, alder og barnas egne ønsker. Opplevelser, aktiviteter og utfordringer øker ofte i takt med alder.

Antall år et barn er i barnehage før skolestart kan variere, likevel er det naturlig å tenke at noen aktiviteter skal tilpasses og kanskje også forbeholdes de enkelte aldersgrupper. Alle behøver ikke være med på alt. Dermed kan personalet legge til rette for en naturlig progresjon i hverdagen som bidrar til både lek og utfordringer for barna, mens på den andre siden deler opp i grupper der lek og læring er tilpasset alder og gruppe.

Det er ikke alltid barn har en hypotese som sammenfaller med naturvitenskapen, men hypotesen er likevel viktig i barnas prosess. Hjernens evne til å assosiere har betydning når barn skal forsøke å forstå. Ved å skape egne teorier om fenomener i verden, bidrar barn til progresjon i sine egne tankerekker på veien mot å forstå mer.

Alle barn blir møtt der de er og får mulighet til utfordringer i trygge og omsorgsfulle omgivelser.

Slik legger barnehagen til rette for progresjon:

- Til tider vil det være mulighet for å dele barnegruppen inn i smågrupper etter alder og modning.
- Når vi har enkeltbarnet i sentrum, krever det at vi hele tiden må tenke og legge til rette for progresjon.
- Vi jobber bevisst med å møte barna der de er, både i utvikling og etter interesser.
- Vi tilrettelegger aktiviteter til barna ut fra det enkelte barns ståsted. Samtidig gir vi gjerne barna en utfordring de kan strekke seg etter.
- Vi observerer det enkelte barn og dets funksjonsnivå, og legger til rette for og gir støtte til utfordringer.
- Vi bruker TRAS, "Alle med" og mål innenfor fagområdene som grunnlag til utarbeiding av planer for å sikre progresjon.

Dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte som handler om å gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpent for tolkning, dialog, diskusjon og innsikt. Dokumentasjon av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den. Arbeidsmåten kobler sammen verdier, praksis, barnehagens mandat og

pedagogiske og filosofiske teorier, og synliggjør dermed hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Avdelingene sender ut dokumentasjon av gjennomført arbeid ut fra aktivitetsplanen til foreldrene. Det kan være bilder/video av aktiviteter vi gjennomfører, der noe av det som blir sendt til foreldrene også blir brukt som utgangspunkt for samtaler med barna.

Samarbeidspartnere

PP-tjenesten (pedagogisk psykologisk tjeneste) har fokus på barn og unges behov for gode utviklings- og læringsbetingelser. De skal hjelpe grunnskoler og barnehager i arbeidet med å legge til rette for barn og unge med særskilte opplæringsbehov.

Barnevernet arbeider etter lov om barneverntjenester, og kan sette i verk forskjellige tiltak avhengig av situasjon og type problematikk. Barnevernet skal sikre at barn og unge ikke lever i omsorgssituasjoner som er skadelige for dem, samt sikre at barn får rett hjelp til rett tid.

Helsestasjonen og barnehagen har til sammen god kunnskap om, og kjennskap til barna i kommune. Gjennom utvikling av gode strukturer og gode samarbeidsrutiner vil dette sikre tidlig intervensjon og et helhetlig tjenestetilbud til de yngste barna.

Tverrfaglig team består av ppt, barnevern, helsesøster og representant i barnehagen. Her kan eventuelle bekymringer rundt barns uttrykk legges fram gjerne av foreldrene selv.

Spesialpedagog Kristine Engvoll støtter og veileder iht barn med særskilte opplæringsbehov.

Region Indre Midt Troms er et barnehagenettverk som har over flere år hatt et samarbeid vedrørende kurs og kompetanseheving for ansatte. I dette samarbeidet har kommunene og regionen utarbeidet en felles kompetanseutviklingsplan for alle ansatte i barnehagene, som tar utgangspunkt i «Kompetanse for fremtidens barnehage, revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018–2022».

UiT vil være en samarbeidspartner iht den desentraliserte kompetanseutviklingen i regionen. Regionen Indre Midt Troms er tildelt utviklingspartnere som skal samarbeide med både representanter i Indre Midt Troms region, og støtte arbeidet med kompetanse- og kvalitetsutvikling.

Udir arrangerer samlinger innenfor inkluderende barnehage og skolemiljø og realfagsatsningen der representanter fra barnehagene og skolene deltar. Disse samlingene skal støtte i arbeidet med trygge og gode barnehage- og skolemiljø og styrke/forbedre barn og unges kompetanse i realfag gjennom bedre læring og økt motivasjon.

Fylkeskommunen bidrar i kompetanseutviklingen ved å holde relevante kurs og samlinger.